

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/54/EÜ,

18. juuni 2009,

loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta

(Uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

mikrobioloogilisi nõudeid ja teatava mineraalvee puhul kohustuslike erinimetuste kasutamise tingimusi.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

- (5) Igasuguste looduslikku mineraalvett käsitlevate eeskirjade esmane eesmärk peaks olema kaitsta tarbijate tervist, takistada tarbijate eksitamist ja tagada aus kaubavahetus.

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

- (6) Kuni loodusliku mineraalvee vastastikuse tunnustamise lepingute sõlmimiseni ühenduse ja kolmandate riikide vahel tuleks ette näha tingimused, mille alusel võib kuni nimetatud lepingute rakendamiseni lubada samalaadsete toodete importimist loodusliku mineraalveena kolmandatest riikidest ühendusse.

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu 15. juuli 1980. aasta direktiivi 80/777/EMÜ (loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamisega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)⁽³⁾ on korduvalt oluliselt muudetud⁽⁴⁾. Nüüd, kui on tehtud uusi muudatusi nimetatud direktiivi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Liikmesriikide õigusaktid sätestavad loodusliku mineraalvee määratluse. Nimetatud õigusaktid näevad ette tingimused, millele looduslik mineraalvesi peab vastama, ning allikate kasutustingimused. Lisaks kehtestavad need kõnealuse vee turustamise erieeskirjad.
- (3) Nende õigusaktide erinevused takistavad loodusliku mineraalvee puhul vaba liikumist, tekitades ebavõrdset konkurentsi, ja mõjutavad otseselt siseturu toimimist.
- (4) Käesoleval juhul võib need takistused kõrvaldada, kohustades kõiki liikmesriike lubama oma territooriumil kõigi teiste liikmesriikide poolt loodusliku mineraalveena tunnustatud loodusliku mineraalvee turustamist ja sätestades ühised eeskirjad, mis käsitlevad eeskätt täidetavaid

- (7) Tuleks hoolitseda selle eest, et looduslik mineraalvesi säilitaks turustamisel need omadused, mille alusel seda võib loodusliku mineraalveena tunnustada. Seetõttu peaksid vee pakendamiseks kasutatavatel mahutitel olema sobivad sulgurid.
- (8) Märgistamise osas kohaldatakse loodusliku mineraalvee suhtes üldnorme, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivis 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)⁽⁵⁾. Käesolev direktiiv võib seega piirduda nimetatud üldnormide täiendamise ja nendest erandite tegemisega.
- (9) Loodusliku mineraalvee analüütilist koostist käsitleva märkuse lisamine märgistuspeaks tarbijate teavitamise tagamiseks olema kohustuslik.
- (10) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused)⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ ELT C 162, 25.6.2008, lk 87.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 28. mai 2009. aasta otsus.⁽³⁾ EÜT L 229, 30.8.1980, lk 1.⁽⁴⁾ Vt IV lisa A osa.⁽⁵⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.⁽⁶⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (11) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu loodusliku mineraalvee komponentide kontsentratsiooni piirmäärad, samuti vajalikud sätted, et osutada märgistusel teatavate komponentide kõrgele tasemele, sätestada osooniga rikastatud õhu kasutamise tingimused loodusliku mineraalvee töötlemisel, reguleerida teavet loodusliku mineraalvee töötlemise kohta, võtta vastu analüüsimeetodid, millega määratakse kindlaks reostuse puudumine, ning samuti proovivõtukord ja analüüsimeetodid loodusliku mineraalvee mikrobioloogiliste omaduste kontrollimiseks. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (12) Kui tungiva kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik kinni pidada kontrolliga regulatiivmenetluse tavatähtaegadest, peaks komisjon saama rahvatervise kaitseks vajalike direktiivi muudatuste vastuvõtmiseks kohaldada otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikes 6 sätestatud kiirmenetlust.
- (13) Direktiivi uued sätted käsitlevad üksnes komiteemenetlust. Seetõttu ei ole liikmesriikidel neid vaja üle võtta.
- (14) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud IV lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolev direktiiv käsitleb liikmesriigi maapõuest ammutatud ja selle liikmesriigi vastutava asutuse poolt I lisa I jao sätetele vastava loodusliku mineraalveena tunnustatud vett.

2. Käesolev direktiiv käsitleb ka kolmanda riigi maapõuest ammutatud, ühendusse imporditud ja liikmesriigi vastutava asutuse poolt loodusliku mineraalveena tunnustatud vett.

Esimeses lõigus nimetatud vett võib sellisel moel tunnustada ainult siis, kui vee päritoluriigi vastutav asutus on tõendanud, et see vesi vastab I lisa I jao sätetele ja et II lisa punkti 2 sätete kohaldamist kontrollitakse regulaarselt.

Teises lõigus nimetatud tõendamise kehtivusaeg ei või ületada viit aastat. Esimeses lõigus nimetatud tunnustamismenetlust ei ole vaja korrata, kui tõendamist enne nimetatud ajavahemiku lõppu uuendatakse.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

a) vee suhtes, mis on ravim Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/83/EÜ (inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta) ⁽¹⁾ tähenduses;

b) loodusliku mineraalvee suhtes, mida kasutatakse kohapeal kuumaveeallikates ja mineraalveebasseinides ravi eesmärgil.

4. Liikmesriigi vastutav asutus peab lõigetes 1 ja 2 nimetatud tunnustamist nõuetekohaselt põhjendama ja see põhjendus avaldatakse ametlikult.

5. Liikmesriigid peavad komisjoni teavitama lõigetes 1 ja 2 nimetatud tunnustamisest või selle tühistamisest. Sel viisil tunnustatud looduslike mineraalvete loetelu avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et ainult artiklis 1 nimetatud, käesoleva direktiivi sätetele vastavat vett võib turustada loodusliku mineraalveena.

Artikkel 3

Loodusliku mineraalvee allikaid võib kasutada ja nende vett villida ainult II lisa kohaselt.

Artikkel 4

1. Looduslikku mineraalvett, nagu seda veevõtukohast ammutatakse, ei tohi töödelda, välja arvatud:

a) vee selliste ebastabiilsete elementide nagu raua- ja väävliühendite eraldamine filtrimise või dekanteerimise teel, millele võib eelneeda hapnikuga töötlemine, niivõrd kui selline töötlemine ei muuda vee koostist oluliste komponentide osas, mis annavad veele selle iseloomulikud omadused;

⁽¹⁾ EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67.

b) raua-, mangaani- ja väevliühendite ning arseeni eraldamine teatavast mineraalveest osooniga rikastatud õhuga töötlemise teel, niivõrd kui selline töötlemine ei muuda vee koostist oluliste komponentide osas, mis annavad veele selle iseloomulikud omadused, ja tingimused et:

- i) töötlemine vastab kasutustingimustele, mille komisjon on kehtestanud pärast konsulteerimist Euroopa Toiduohutusametiga, mis asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽¹⁾;
 - ii) töötlemisest teatatakse pädevatele asutustele, kes seda konkreetselt kontrollivad;
- c) muude kui punktides a või b kindlaksmääratud ebasoovivate komponentide eraldamine, niivõrd kui selline töötlemine ei muuda vee koostist oluliste komponentide osas, mis annavad veele selle iseloomulikud omadused, ja tingimused et:
- i) töötlemine vastab kasutustingimustele, mille komisjon on kehtestanud pärast Euroopa Toiduohutusametiga konsulteerimist;
 - ii) töötlemisest teatatakse pädevatele asutustele, kes seda konkreetselt kontrollivad;
- d) vaba süsinikdioksiidi täielik või osaline kõrvaldamine ainult füüsikaliste meetoditega.

Punkti b taandes i ja punkti c taandes i nimetatud meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Esimene lõik ei takista loodusliku mineraalvee ja allikavee kasutamist karastusjookide valmistamisel.

2. Looduslikule mineraalveele, nagu seda veevõtukohast ammutatakse, ei tohi lisada või uuesti lisada midagi muud kui süsinikdioksiidi I lisa III jaos sätestatud tingimustel.

3. Igasugune desinfitseeriv töötlemine mis tahes vahenditega ja, kui lõikest 2 ei tulene teisiti, bakteriotsiidsete ainete lisamine või mis tahes muu töötlemine, mis tõenäoliselt muudab loodusliku mineraalvee eluvõimeliste mikroorganismide hulka, on keelatud.

Artikkel 5

1. Loodusliku mineraalvee eluvõimeliste mikroorganismide koguhulk veevõtukohas peab vastama vee tavapärasele eluvõimeliste mikroorganismide hulga ning piisavalt tõendama, et veevõtukoht on kaitstud igasuguse saaste eest. Mikroorganismide koguhulk määratakse kindlaks I lisa II jao punktis 1.3.3 sätestatud tingimustel.

Pärast villimist võib mikroorganismide koguhulk veevõtukohas olla kuni 100 kolooniat milliliitri kohta 20–22 °C juures agar-agaril või agari ja želatiini segul 72 tunni jooksul ning 20 kolooniat milliliitri kohta 37 °C juures agar-agaril 24 tunni jooksul. Mikroorganismide koguhulka mõõdetakse 12 tunni jooksul pärast villimist ja vett säilitatakse selle 12 tunnise ajavahemiku jooksul 4 °C ± 1 °C juures.

Veevõtukohas peaksid need väärtused tavapäraselt olema kuni 20 kolooniat milliliitri kohta 20–22 °C juures 72 tunni jooksul ja 5 kolooniat milliliitri kohta 37 °C juures 24 tunni jooksul, pidades silmas, et neid väärtusi tuleb käsitada orientiirina ja mitte maksimaalsete lubatud kontsentratsioonidena.

2. Veevõtukohas ja turustamisel peab looduslik mineraalvesi olema vaba:

- a) parasiitidest ja patogeenidest mikroorganismidest;
- b) *Escherichia coli*st ja teistest kolibakteritest ning fekaalsetest streptokokkidest mis tahes 250 ml uuritud proovis;
- c) sulfitreduktseerivatest anaeroobidest (koos eostega) mis tahes 50 ml uuritud proovis;
- d) *Pseudomonas aeruginosa*st mis tahes 250 ml uuritud proovis.

3. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 ning II lisa sätestatud kasutamistingimuste kohaldamist tuleb turustamise käigus järgida järgmist:

- a) loodusliku mineraalvee eluvõimeliste mikroorganismide koguhulk võib tuleneda ainult veevõtukohast võetud vee bakterite hulga tavapärasest kasvust;
- b) looduslikul mineraalveel ei tohi olla mingeid organoleptilisi defekte.

Artikkel 6

Kõigil loodusliku mineraalvee pakendamiseks kasutatavatel mahutitel peavad olema sulgurid, mis välistavad igasuguse võltsimise või saastamise võimaluse.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Artikkel 7

1. Loodusliku mineraalvee müüginimetuse on „looduslik mineraalvesi” või I lisa III jaos määratletud eferventsentsete looduslike mineraalvete korral vajadusel „looduslikult karboniseeritud looduslik mineraalvesi”, „allikast tuleva gaasiga rikastatud looduslik mineraalvesi” või „karboniseeritud looduslik mineraalvesi”.

Artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punktis d nimetatud viisil töödeldud loodusliku mineraalvee müüginimetusele tuleb lisada asjakohane märge „täielikult dekarboniseeritud” või „osaliselt dekarboniseeritud”.

2. Loodusliku mineraalvee märgistusel peab samuti olema järgmine kohustuslik teave:

a) teave analüütilise koostise kohta, milles esitatakse vee iseloomulikud komponendid;

b) kasutatava allika asukoht ja nimi;

c) teave artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punktides b ja c nimetatud töötluste kohta.

3. Lõike 2 punktis c nimetatud töötluselast teavet käsitlevate ühenduse normide puudumisel võivad liikmesriigid jätta jõusse siseriiklikud normid.

Artikkel 8

1. Paikkonna, küla või koha nimi võib esineda müüginimetuses, tingimusel et see viitab looduslikule mineraalveele, mille allikat kasutatakse selles nimetuses näidatud kohas, ja et see nimi ei ole eksitav allika kasutuskoha suhtes.

2. Ühest ja samast allikast pärit loodusliku mineraalvee turustamine rohkem kui ühe müüginimetuse all on keelatud.

3. Kui müügiks pakutava loodusliku mineraalvee mahutite märgistusel või pealdisel on allika või selle kasutuskoha nimest erinev müüginimetuse, näidatakse kõnealune kasutuskoha või allika nimi müüginimetusel kasutatavatest suurimatest tähtedest vähemalt poolteist korda kõrgemate ja laiemate tähtedega.

Esimest lõiku kohaldatakse *mutatis mutandis* ja samal eesmärgil nagu allika või selle kasutuskoha nimele omistatava tähtsuse osas loodusliku mineraalvee reklaamis kasutatud mis tahes vormis müüginimetuse puhul.

Artikkel 9

1. Pakendil või märgistusel ja mis tahes vormis reklaamis on keelatud kasutada väiteid, nimetusi, kaubamärke, margitoote nimesid, pilte või muid märke (kujundlikke või mitte), mis:

a) loodusliku mineraalvee puhul viitavad omadusele, mida veel eeskätt selle päritolu osas ei ole, kasutusloa saamise kuupäevale, analüüsitulemustele või muudele samalaadsetele õigsus-tagatistele;

b) mahutitesse pakendatud I lisa I jao sätetele mittevastava joogivee puhul võivad põhjustada segiajamist loodusliku mineraalveega, eeskätt nimetust „mineraalvesi”.

2. Igasugused väited, millega looduslikule mineraalveele omistatakse haigust vältivaid või raviga seotud omadusi, on keelatud.

III lisas loetletud väited on siiski lubatud, kui need vastavad selles lisas sätestatud asjakohastele kriteeriumidele või nende puudumisel siseriiklikes normides ettenähtud kriteeriumidele ja tingimusel, et need on koostatud füüsikalise-keemiliste analüüside ja vajaduse korral farmakoloogiliste, füsioloogiliste ja kliiniliste uuringute alusel, mis on tehtud teaduslikult tunnustatud meetoditega I lisa I jao punkti 2 kohaselt.

Liikmesriigid võivad lubada väiteid „soodustab seedimist”, „võib parandada sapiieritust” või samalaadseid väiteid. Nad võivad lubada ka muude väidete kasutamist tingimusel, et need ei ole vastuolus esimese lõigu põhimõtetega ja on kooskõlas teise lõigu põhimõtetega.

3. Liikmesriigid võivad vastu võtta erinormid, mis käsitlevad nii pakenditel või märgistusel ja reklaamis kasutatavaid väiteid loodusliku mineraalvee sobivuse kohta imiku- või väikelastetoitudes. Sellised normid võivad käsitleda ka vee omadusi, mis annavad alust nimetatud väidete kasutamiseks.

Liikmesriigid, kes kavatsevad selliseid meetmeid võtta, peavad sellest eelnevalt teatama teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

4. Mõistet „allikavesi” kasutatakse sellise vee puhul, mis on ette nähtud inimtarbimiseks oma loomulikus olekus ja mida villitakse veevõtukohas, ning mis:

- a) vastab II lisa punktides 2 ja 3 sätestatud kasutustingimustele, mida täies ulatuses kohaldatakse allikavee suhtes;
- b) vastab artiklis 5 sätestatud mikrobioloogilistele nõuetele;
- c) vastab artikli 7 lõike 2 punktides b ja c ning artiklis 8 sätestatud märgistusnõuetele;
- d) ei ole läbinud töötlust, välja arvatud artiklis 4 nimetatud töötlemine. Komisjon võib lubada muid töötlemise viise.

Punktis d nimetatud meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Lisaks peab allikavesi vastama nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) ⁽¹⁾ sätetele.

5. Lõike 4 esimese lõigu punktis d nimetatud allikavee töötlemist käsitlevate ühenduse normide puudumisel võivad liikmesriigid jätta jõusse oma siseriiklikud normid töötlemise kohta.

Artikkel 10

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud määratlustele ja eeskirjadele vastava loodusliku mineraalvee kaubandust ei takistata loodusliku mineraalvee või üldiselt toiduainete omadusi, koostist, kasutustingimusi, pakendamist, märgistamist või reklaami reguleerivate ühtlustamata siseriiklike sätete kohaldamisega.

Artikkel 11

1. Kui liikmesriigil on üksikasjalikud põhjendused selle kohta, et looduslik mineraalvesi ei vasta käesoleva direktiivi sätetele või ohustab rahvatervist, ehkki see on vabas ringluses ühes või mitmes liikmesriigis, võib see liikmesriik kõnealuse tootega kauplemise oma territooriumil ajutiselt peatada või seda piirata. Ta teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele ning põhjendab oma otsust.

2. Mis tahes liikmesriigi või komisjoni taotlusel annab nimetatud vett tunnustanud liikmesriik neile kogu asjakohase teabe nimetatud vee tunnustamise kohta koos regulaarsete kontrollide tulemustega.

3. Komisjon uurib lõikes 1 nimetatud liikmesriigi esitatud põhjendusi artikli 14 lõikes 1 nimetatud alalise komitees niipea kui võimalik, esitab viivitamata oma arvamuse ja võtab asjakohased meetmed.

4. Kui komisjon leiab, et rahvatervise kaitse tagamiseks on vaja käesolevat direktiivi muuta, võtab ta need muudatused vastu.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Komisjon võib tungiva kiireloomulisuse tõttu kohaldada artikli 14 lõikes 3 osutatud kiirmenetlust.

Kaitsemeetmed vastu võtnud liikmesriik võib sel juhul nende kohaldamist jätkata kuni muudatuste vastuvõtmiseni.

Artikkel 12

Komisjon võtab vastu järgmised meetmed:

- a) loodusliku mineraalvee komponentide kontsentratsiooni piirmäärad;
- b) mis tahes vajalikud sätted teatavate komponentide kõrgele kontsentratsioonile osutamiseks märgistusel;
- c) osooniga rikastatud õhu kasutamise tingimused, mida on nimetatud artikli 4 lõike 1 esimese lõike punktis b;
- d) artikli 7 lõike 2 punktis c nimetatud teave vee töötlemise kohta;
- e) analüüsimeetodid (sealhulgas avastamispiirid) loodusliku mineraalvee reostuse kontrollimiseks;

⁽¹⁾ EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32.

- f) proovivõtumenetlused ja analüüsimetodid loodusliku mineraalvee mikrobioloogiliste omaduste kontrollimiseks.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 13

Komisjon võtab kõik tõenäoliselt rahvatervist mõjutavad otsused vastu pärast Euroopa Toiduohutusametiga konsulteerimist.

Artikkel 14

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 15

Käesolevat direktiivi ei kohaldata kolmandatesse riikidesse eksportimiseks ettenähtud loodusliku mineraalvee suhtes.

Artikkel 16

Direktiiv 80/777/EMÜ, mida on muudetud IV lisa A osas loetletud õigusaktidega, tunnistatakse kehtetuks, ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud IV lisa B osas esitatud direktiivide ülevõtmise tähtpäevadega.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt V lisa esitatud vastavustabelile.

Artikkel 17

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 18

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 18. juuni 2009

Euroopa Parlamendi nimel

president

H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel

eesistuja

Š. FÜLE

I LISA

I. MÄÄRATLUS

1. „Looduslik mineraalvesi” on artikli 5 tähenduses mikrobioloogiliselt tervislik vesi, mis on pärit põhjaveekihi ja mis väljub allikast, millest võetakse vett ühe või mitme loodusliku või puurkaevu kaudu.

Looduslik mineraalvesi on tavalisest joogiveest selgelt eristatav:

- a) koostise järgi, millele on iseloomulik mineraalainete, mikroelementide või muude komponentide teatav sisaldus, ja mõnel juhul teatava toime järgi;

- b) loodusliku puhtuse järgi,

kusjuures mõlemad omadused on sellise vee maa-aluse päritolu ja reostusohu eest kaitstuse tõttu püsivad.

2. Punktis 1 nimetatud omadusi, mis võivad looduslikule mineraalveele anda tervisele kasulikke omadusi, on hinnatud:

- a) lähtudes järgmistest seisukohtadest:

- i) geoloogilised ja hüdrooloogilised;
- ii) füüsikalised, keemilised ning füüsikalise-keemilised;
- iii) mikrobioloogilised;
- iv) kui vajalik, farmakoloogilised, füsioloogilised ja kliinilised;

- b) vastavalt II jaos loetletud kriteeriumidele;

- c) vastavalt pädeva asutuse poolt heakskiidetud teaduslikele meetoditele.

Esimese lõigu punkti a taandes iv osutatud analüüsid võivad olla vabatahtlikud, kui veel on koostisomadused, mille alusel see enne 17. juulit 1980 tunnustati päritoluliikmesriigis loodusliku mineraalveena. See kehtib eelkõige sel juhul, kui nii veevõtukohas kui ka pärast villimist on kõnealuse vee kuivaine üldsisaldus lahuses minimaalselt 1 000 mg/kg või vaba süsinikdioksiidi sisaldus minimaalselt 250 mg/kg.

3. Loodusliku mineraalvee koostis, temperatuur ja muud olulised omadused peavad jääma stabiilseks loomuliku kõikumise piires; eelkõige ei tohi neid mõjutada võimalik voolukiiruse vaheldumine.

Artikli 5 lõike 1 tähenduses peetakse loodusliku mineraalvee tavapäraseks eluvõimeliste mikroorganismide koguhulgaks püsivat eluvõimeliste mikroorganismide hulka (veevõtukohas enne mis tahes töötlemist), mille kvalitatiivset ja kvantitatiivset koostist, mida võetakse arvesse kõnealuse vee tunnustamisel, kontrollitakse perioodiliste analüüsidega.

II. MÄÄRATLUSE KOHALDAMISE NÕUDED JA KRITERIUMID

1.1. Geoloogilistele ja hüdrooloogilistele uuringutele esitatavad nõuded

Tuleb nõuda järgmiste üksikasjade esitamist:

- 1.1.1. veehaarde täpne asukoht, näidates kõrguse kaardil mõõtkavas kuni 1:1 000;

- 1.1.2. üksikasjalik aruanne maa-ala geoloogilise ehituse ja tekke kohta;

- 1.1.3. hüdrogeoloogilise kihi stratigraafia;

- 1.1.4. veehaardes tehtavate toimingute kirjeldus;
- 1.1.5. piirkonna piiristamine või teiste allikat reostuse eest kaitsvate meetmete üksikasjad.
- 1.2. **Füüsikalistele, keemilistele ning füüsikalis-keemilistele uuringutele esitatavad nõuded**
Nende uuringutega tehakse kindlaks:
- 1.2.1. allika voolukiirus;
- 1.2.2. vee temperatuur veevõtukohas ja ümbritseva õhu temperatuur;
- 1.2.3. maa-ala geoloogilise ehituse ning vees sisalduvate mineraalainete laadi ja tüübi vaheline seos;
- 1.2.4. kuivjääk 180 °C ja 260 °C juures;
- 1.2.5. elektrijuhtivus või -takistus koos mõõtmistemperatuuriga;
- 1.2.6. vesinikuioonide kontsentratsioon (pH);
- 1.2.7. anioonid ja katioonid;
- 1.2.8. ioniseerimata elemendid;
- 1.2.9. mikroelemendid;
- 1.2.10. radioaktiivsuse näitajad veevõtukohas;
- 1.2.11. vajaduse korral vee, hapniku (¹⁶O–¹⁸O) ja vesiniku (prootium, deuteerium, trüitium) koostisosade suhtelised isotoobitasemed;
- 1.2.12. vee teatavate koostisainete toksilisus, võttes arvesse nende osas kehtestatud piirmäärasid.
- 1.3. **Veevõtukohas tehtavate mikrobioloogiliste analüüside kriteeriumid**
Need analüüsid peavad hõlmama järgmist:
- 1.3.1. tõestus parasiitide ja patogeensete mikroorganismide puudumise kohta;
- 1.3.2. fekaalset reostust näitavate eluvõimeliste mikroorganismide hulga kvantitatiivne kindlaksmääramine:
- a) *Escherichia coli* ja muude kolibakterite puudumine 250 ml-s 37 °C ja 44,5 °C juures;
- b) fekaalsete streptokokkide puudumine 250 ml-s;
- c) sulfitredutseerivate anaeroobide (koos eostega) puudumine 50 ml-s;
- d) *Pseudomonas aeruginosa* puudumine 250 ml-s;
- 1.3.3. eluvõimeliste mikroorganismide koguhulga kindlaksmääramine ühes milliliitris vees:
- a) 20–22 °C juures 72 tunni jooksul agar-agaril või agari ja želatiini segul;
- b) 37 °C juures 24 tunni jooksul agar-agaril.

1.4. Kliinilistele ja farmakoloogilistele analüüsidele esitatavad nõuded

- 1.4.1. Teaduslikult tunnustatud meetodite kohaselt tehtavad analüüsid peavad võtma arvesse loodusliku mineraalvee spetsiifilisi omadusi ja selle mõju inimorganismile (diurees, seedetrakti funktsioonid, mineraalainete puuduse kompenseerimine).
- 1.4.2. Vajaduse korral võib punktis 1.4.1 nimetatud analüüsid asendada sedastusega, et nimetamisväärne hulk kliinilisi uuringuid kinnitab järjepidevalt samu tulemusi. Kliinilised uuringud võivad vajaduse korral asendada punktis 1.4.1 nimetatud analüüsi, tingimusel et nimetamisväärne hulk üksteisega kooskõlas olevaid uuringuid võimaldab jõuda samadele tulemustele.

III. EFERVESSENTSE LOODUSLIKU MINERAALVEEGA SEOTUD TÄIENDAVID NÕUDED

Veevõtukohas või pärast villimist eraldavad efervesentsed ehk kihisevad looduslikud mineraalveed tavapärastes temperatuuri- ja survetingimustes iseenesest ja selgelt nähtaval viisil süsinikdioksiidi. Veed jaotatakse kolme kategooriasse, mille suhtes kohaldatakse järgmisi nimetusi:

- a) „looduslikult karboniseeritud looduslik mineraalvesi” on vesi, mille süsinikdioksiidisisaldus allikal pärast vee võimalikku dekanteerimist ja villimist on sama mis veevõtukohas, võttes vajaduse korral arvesse sama põhjaveekihi süsinikdioksiidkoguse lisandumist sama suurel määral, nagu seda nimetatud toimingute käigus vabanes, ja tavalisi tehnilisi kõrvalekaldeid;
- b) „allikast tuleva gaasiga rikastatud looduslik mineraalvesi” on vesi, mille samast põhjaveekihist pärit süsinikdioksiidisisaldus pärast vee võimalikku dekanteerimist ja villimist on suurem kui samas veevõtukohas tuvastatud süsinikdioksiidisisaldus;
- c) „karboniseeritud looduslik mineraalvesi” on vesi, millele on lisatud muu päritoluga kui põhjaveekihist või -maardlast pärit süsinikdioksiidi.

II LISA

LOODUSLIKU MINERAALVEE ALLIKA KASUTAMISE JA LOODUSLIKU MINERAALVEE TURUSTAMISE TINGIMUSED

1. Loodusliku mineraalvee allika kasutamine eeldab vee päritoluriigi vastutava asutuse luba, mis antakse pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et kõnealune vesi vastab I lisa I jao sätetele.
2. Veevõtuseadmed peavad olema paigaldatud nii, et vältida kõiki saastumisvõimalusi ja säilitada nõuetele vastavad omadused, mis veel on veevõtukoahas.

Selleks on eelkõige vaja järgmist:

- a) allikas või veevõtukoht peab olema kaitstud reostusohu eest;
- b) veehaare, torud ja mahutid peavad olema veele sobivast materjalist ja ehitatud nii, et vältida igasuguseid vee keemilisi, füüsikalis-keemilisi või mikrobioloogilisi muutusi;
- c) kasutustingimused, eeskätt pesemis- ja villimisseadmed peavad vastama hügieeninõuetele. Eelkõige tuleb mahuteid kasutada või valmistada viisil, mis hoiaks ära kahjuliku mõju loodusliku mineraalvee mikrobioloogilistele ja keemilistele omadustele;
- d) loodusliku mineraalvee vedu lõpptarbijale muudes kui turustamiseks lubatud mahutites on keelatud.

Punkti d ei ole siiski vaja kohaldada liikmesriigi territooriumi maapõuest saadud, territooriumil kasutatava ja turustatava mineraalvee suhtes, kui loodusliku mineraalvee vedu tsisternides allikalt villimistehasesse oli 17. juulil 1980 selles liikmesriigis lubatud.

Sarnaselt ei ole punkti d vaja kohaldada liikmesriigi territooriumi maapõuest saadud, territooriumil kasutatava ja turustatava allikavee suhtes, kui allikavee vedu tsisternides allikalt villimistehasesse oli 13. detsembril 1996 selles liikmesriigis lubatud.

3. Kui loodusliku mineraalvee allika kasutamise ajal leitakse, et looduslik mineraalvesi on reostunud ja sel ei ole enam artiklis 5 ettenähtud mikrobioloogilisi omadusi, peab allikat kasutav isik viivitamata peatama allika igasuguse kasutamise, eelkõige loodusliku mineraalvee villimise, kuni reostuse põhjus on kõrvaldatud ja vesi vastab artikli 5 sätetele.
4. Päritoluriigi vastutav asutus teeb perioodilisi kontrolle, et teha kindlaks, kas:
 - a) looduslik mineraalvesi, mille osas allika kasutamine on lubatud, vastab I lisa I jao nõuetele;
 - b) allikat kasutav isik kohaldab punktide 2 ja 3 sätteid.

III LISA

ARTIKLI 9 LÕIKES 2 SÄTESTATUD VÄITED JA KRITEERIUMID

Väited	Kriteeriumid
Madal mineraalainete sisaldus	Mineraaloolade sisaldus mitte rohkem kui 500 mg/l (arvestades kuivjäägina)
Väga madal mineraalainete sisaldus	Mineraaloolade sisaldus mitte rohkem kui 50 mg/l (arvestades kuivjäägina)
Kõrge mineraaloolade sisaldus	Mineraaloolade sisaldus kõrgem kui 1 500 mg/l (arvestades kuivjäägina)
Sisaldab bikarbonaate	Bikarbonaadisisaldus kõrgem kui 600 mg/l
Sisaldab sulfaate	Sulfaadisisaldus kõrgem kui 200 mg/l
Sisaldab kloriide	Kloriidisisaldus kõrgem kui 200 mg/l
Sisaldab kaltsiumi	Kaltsiumisisaldus kõrgem kui 150 mg/l
Sisaldab magneesiumi	Magneesiumisisaldus kõrgem kui 50 mg/l
Sisaldab fluoriide	Fluoriidisisaldus kõrgem kui 1 mg/l
Sisaldab rauda	Bivalentse raua sisaldus kõrgem kui 1 mg/l
Happelisus	Vaba süsinikdioksiidi sisaldus kõrgem kui 250 mg/l
Sisaldab naatriumi	Naatriumisisaldus kõrgem kui 200 mg/l
Sobib imiku- ja väikelastetoitude valmistamiseks	—
Sobib vähese naatriumisisaldusega dieediks	Naatriumisisaldus on väiksem kui 20 mg/l
Võib olla lahtistava toimega	—
Võib soodustada kuse eritust (diureesi)	—

IV LISA

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiiv koos muudatustega

(osutatud artiklis 16)

Nõukogu direktiiv 80/777/EMÜ
(EÜT L 229, 30.8.1980, lk 1).

Nõukogu direktiiv 80/1276/EMÜ
(EÜT L 375, 31.12.1980, lk 77).

ainult artikli 1 kolmas taane

Nõukogu direktiiv 85/7/EMÜ
(EÜT L 2, 3.1.1985, lk 22).

ainult artikli 1 punkt 10

1985. aasta ühinemisakti I lisa punkt B.1.o
(EÜT L 302, 15.11.1985, lk 214).

Euroopa Parlamendi ja nõukogudirektiiv 96/70/EÜ
(EÜT L 299, 23.11.1996, lk 26).

Euroopa Parlamendi ja nõukogumäärus (EÜ) nr 1882/2003
(ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

ainult III lisa punkt 4

B OSA

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäevad

(osutatud artiklis 16)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev	Kõnealusele direktiivile vastavate toodetega kauplemise luba	Kõnealusele direktiivile mittevastavate toodetega kauplemise keeld
80/777/EMÜ	—	18. juuli 1982	18. juuli 1984
80/1276/EMÜ	—	—	—
85/7/EMÜ	—	—	—
96/70/EÜ	—	28. oktoober 1997	28. oktoober 1998 ⁽¹⁾

(¹) Enne seda kuupäeva turule viidud või märgistatud ja käesolevale direktiivile mittevastavate toodetega võib siiski kaubelda kuni varude lõppemiseni.

V LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 80/777/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 2
Artikli 1 lõike 3 esimene ja teine taane	Artikli 1 lõike 3 punktid a ja b
Artikli 1 lõige 4	Artikli 1 lõige 4
Artikli 1 lõige 5	Artikli 1 lõige 5
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikli 4 lõike 1 punkt a	Artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punkt a
Artikli 4 lõike 1 punkti b esimene ja teine taane	Artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punkti b taanded i ja ii
Artikli 4 lõike 1 punkti c esimene ja teine taane	Artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punkti c taanded i ja ii
Artikli 4 lõike 1 punkt d	Artikli 4 lõike 1 esimese lõigu punkt d
—	Artikli 4 lõike 1 teine lõik
Artikli 4 lõige 2	Artikli 4 lõige 2
Artikli 4 lõige 3	Artikli 4 lõige 3
Artikli 4 lõige 4	Artikli 4 lõike 1 teine lõik
Artikli 5 lõige 1	Artikli 5 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 5 lõige 2
Artikli 5 lõike 3 esimene ja teine taane	Artikli 5 lõike 3 punktid a ja b
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikli 7 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 7 lõige 2	Artikli 7 lõige 2
Artikli 7 lõige 2a	Artikli 7 lõige 3
Artikkel 8	Artikkel 8
Artikli 9 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 9 lõike 2 punktid a, b ja c	Artikli 9 lõike 2 esimene, teine ja kolmas lõik
Artikli 9 lõige 3	Artikli 9 lõige 3
Artikli 9 lõige 4	—
Artikli 9 lõike 4a esimese lõigu esimene kuni neljas taane	Artikli 9 lõike 4 esimese lõigu punktid a kuni d
Artikli 9 lõike 4a teine lõik	Artikli 9 lõike 4 teine lõik
Artikli 9 lõige 4b	Artikli 9 lõige 5
Artikli 10 lõige 1	Artikkel 10

Direktiiv 80/777/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 10a	Artikkel 11
Artikli 11 lõike 1 esimene kuni neljas taane	Artikli 12 punktid a kuni d
Artikli 11 lõike 2 esimene ja teine taane	Artikli 12 punktid e ja f
Artikkel 11a	Artikkel 13
Artikli 12 lõige 1	Artikli 14 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 14 lõiked 2 ja 3
Artikli 12 lõige 3	—
Artikkel 13	—
Artikkel 14	Artikkel 15
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
—	Artikkel 16
—	Artikkel 17
Artikkel 17	Artikkel 18
I lisa I jao punkt 1	I lisa I jao punkt 1
I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkti a alapunktid 1 kuni 4	I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkti a taanded i kuni iv
I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkt b	I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkt b
I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkt c	I lisa I jao punkti 2 esimese lõigu punkt c
I lisa I jao punkti 2 teine lõik	I lisa I jao punkti 2 teine lõik
I lisa I jao punkt 3	I lisa I jao punkt 3
I lisa II jagu, 1.1	I lisa II jagu, 1.1
I lisa II jagu, 1.2	I lisa II jagu, 1.2
I lisa II jagu, 1.3	I lisa II jagu, 1.3
I lisa II jagu, 1.3.1	I lisa II jagu, 1.3.1
I lisa II jagu, 1.3.2	I lisa II jagu, 1.3.2
I lisa II jagu, 1.3.3, taanded i) ja ii)	I lisa II jagu, 1.3.3, alapunktid a) ja b)
I lisa III jagu	I lisa III jagu
II lisa	II lisa
III lisa	III lisa
—	IV lisa
—	V lisa